

Í dag, 1. oktober, hevur harra Pól Øster verið skrivstovustjóri í Froðbiar sóknar kommunu í 20 ár, og henda hansara merkisdag vilja óivað mong bera bonum lukkuynskiskir og tøkk fyri farna tíð, ikki minnst teir skiftandi sóknarstýrisslimir; tí hóast sít, serliga í teimum ringu tímum á Tvøroyri vóru, undan veraldarstríðnum ótakssama starv, tá skatturin var 20% og alt gekk við berum transportum, og sjáldan oyra kom í kassan, hevur hann, skilamaður og legaligur sum hann er, dugdi at skapa sær nógvar vinur, tí ongantíð hevur hann gjørt manninum, men verið eins móti lágum og høgum, Hartil hevur hann havt sína hugsans drívi, sagt vini sum figginda, beint í eyguni, tá hann hevur hildið vera skeivt atborið; tað kunnu sóknarstýrisslimirnir prógva gjøgnum tey farnu árin.

Hóast Pól viðhvørt, kann tykjast honum, sum ikki kennir hann, at vera heldur harðlyntur, so er hann í roynd og veru beint tvørturímóti: legaligur og beinasamur við tí besta hjartalagi, og ongan tíð man hann hava nokta manni bøn, tá ið heitt hevur verið á hann, tá hann hevur verið førur til tess.

Av lyndi og evnum, er hann sum skaptur til sít virki, og hansara rokniskapur er, sum eg havi spurt kónan grannskoðara um, altíð mynsturverdur; sum skrivari hevur hann eitt sjáldsamt hegni, og hundraðtals fólkum hevur hann við sínum penni rætt eina hjálpanði hond; hansara brøv og frágreiðingar eru skrivaðar á einum so mergjaðum og livandi føroyskum máli, at okkara juristar og almennu stovnar við teirra knasturra, sum gamlar hjallsleikindar ríkjandi »kancellistili« áttu at ognar sær sum fyrimynd. Hóast nógv upp-tikin av sínum starvi, er Pól Øster eingin »fakidiotur« men fylgir væl við øllum, og er ein maður við viðum sjónarringi.

Faðir Pól Østers er hin kendi Johan á Gørðum, sonur Pól í Eystrum úr Porkeri og Elsu av Gørðum í Froðbæ. Jóhan doyði á miðjum aldri.

Móðir hansara, Katrina á Gørðum, livir enn, og hóast síni 83 ár, er hon, ið ber sín aldur merkiliga væl, ferm, blíð og skemtingarsom, sum eitt ung fólk. Hon er ættað úr Hovi, dóttur Jaspur á Brekku og hina enn tiltitnu Trinu í Meilendi, ið var heintað kring alla oynna sum lækni, bæði til fólk og fe. — Hon grøddi sjúklingar, ið lækarnir ikki vóru førir at veita heilsubót, Kendasta dómi er Erikkur í Øravík, sum langar tíðir drógst við svullir á aðrari hondini.

Jørgensen lækni, royndi alt sít lækna kynstur úrlitaleyst. Erikkur versnaði, og tá ið hann helt at hetta drógst ov leingi, sendi hann

bóð eftir Trinu; hon var sum altíð til fals at veita hjálp, og eftir stuttari tíð var Erikkur arbeiðsførur aftur.

Aftaná hetta bragd serliga, hevði Jørgensen ilt eyga á Trinu í Meilendi og eyknevndi hana háðandi fyri professarin í Hovi, men tað varð henni eitt heiðursnavn millum manna. Á okkara døgum hava lækarnir noyst at tikið við ráðum og heilsuðótandi ortalogi, sum teir vanvirdu áður og fingur mangar sjúkugrøðandi kvinnur og menn sektaðar fyri at nýta. Eisini í hesum føri prógvaðist at góð eru gomul ráð.

Ungur av árum fór Pól Øster á Føroya háskúla og tað hevur sett sít merki á hann, tjóðskaparliga og málsliga. Mær er sagt, at Símun av Skarði tók til hansara sum tann fyrri føroyskum og fornorrøn-um máli mest hugaða og næmasta unglingi, hann hevði havt undir hondum til tann dag.

Síðani fór hann uttanlanda, lærði til byggjumeistara, men fekk bert stundir til at byggja fá, men stakvøkur hús, áðrenn hann, raktur av sjúku, mátti leggja alt frá sær í fleiri ár.

Tað var tí at hann sum tá var heilsuveikur, søkti og fekk starvið, sum hann situr við enn.

Við hesum orðum beri eg tær Pól Øster, tøkk fyri alt í farnari tíð og ynski tær framhaldandi hegni í tínum starvi og langa framtíð og góða. Og hetta ynski veit eg, at tey flestu her í sóknini taka undir við — um ikki øll, tí Gud náði hann, ið ongan øvundsmann eigur:

Viti og verk goyma mannsins navn og verða hans minnisvarði, skjótt verður gloymt hans minni, sum bert er á steini í kirkjugarði.

Gamal vinmaður.

Skattafláanin.

Í Dimmalætting nr. 73 eru ymisk brøv, har í millum annað eitt nevnt »Postur og skattur«, undirskrivað »skattaborgari«. Tað sum hesin skattaborgari byrjar við, er tað, at hann heldur seg fáa postin alt ov seint avgreiddan í boxina, og at hetta mangan kemur av tí, at starvsfólkið á posthúsinum ikki leggur í at arbeiða yvirtíð, orsakað av at yvirtíðarløn teirra øll fer út aftur í skattum. Hesin sami skattaborgari endar grein sína við hesum orðum: »At eru vit komin so langt út í skattafláan eisini her á landi, at tað fer at bera av«. — Hann spyr ið einki veit. Men man tó hesin sami »skattaborgari« ikki fylgja betur við landsins viðurskiftum enn hann letur sær í brevi sínum til Dimmal. Er ikki hesin skattaborgari sjálvur atvoldin til allan tann skatta- og tollfláa, sum mærgsygur hvørt kykn í hesum landi.

Øll tey sum eru við at seta landsstýrisflokkarnar inn á ting ferð eftir ferð, eru atvoldin til alt tað skilaleysa, sum fer fram á hesum landi og megu finna seg í tí, so leingi tey ikki vilja seta menn til rððrið sum kunnu leggja øll viðurskiftir landsins á annan bógv.

Hesin »skattaborgari« skal bara gera sær tað klárt, at enn eru vit ikki komin í hæddina við tí vitleysa skatta- og tollfláanum, sum tey seinastu árinu hevur floymt yvir landsins íbúgv.

Tað er neyvan at taka seg aftur í tí, at fjöldin av veljarunum sum velja landsstýrisflokkarnar gera tað mest av stuttskygni og ikki tí tey vilja tað soleiðis.

Ikki batir at gremja seg, hvørki yvir eitt ella annað sum fer fram í hesum kavrotna og skilaleysa samfelagi, tí øll hava vit høvi til at fáa tað øðrvísi — bert vit vilja. Tað eru bert fáir mánaðir síðan vit høvdu val, og tá var høvi hjá hvørjum einstakum veljara at seta teir menn inn á ting sum kunna leggja alt soleiðis til rættis, at hvør einasti íbúgvvari, uttan gremjan og stúran, kann liva eitt sorgfritt liv. — Tað er ikki bert hesin »skattaborgarin« í Dimmu, sum er ótífríðs, nei, tað pinist fjöldin av landsins íbúgvum av.

D. J. Sørensen.

Føðingardagar. Í dag fyllur Elsebeth Olsen, í Grønlandi, Tórshavn 65 dag. — Í morgin fyllur Jacobine Joensen í Vági, Klakksvík 71 ár, Thomine Aagard, Vestmanna, og Nicolina Højgaard, Rituvík, fylla 70 ár, og Dania Kunoy, Kunoy, 50 ár. Mánadagin fylla Poul Joensen, Mikladali, 81 og Kaj Dam, Klakksvík, 45 ár. Týsdagin fylla Jana Højgaard, Rituvík 78, og Olaf Olsen, Klakksvík, 75 ár. Mikudagin Johan Samuelsen, Klakksvík, 65 ár. Fríggjadagin fyllur Amelius Hansen, Svínø, 55 ár.

Bókakassarnir hjá Føroya Landsbókasavni verða nú sendir út á bygdirnar. Tey, ið vilja hava bóka-kassa til láns í vetur, eiga tí longu nú at siga frá til Landsbókasavnið í Havn. Bókakassarnir eru so fáir, at vanliga verður bert latin ein kassi við o. u. 40 bókum til hvørja bygðina. Hann, ið hevur bókakassan undir hondum, skal hava fyllt 21 ár. Við uppsløgum ella á annan hátt eigur hann at siga frá, at hann hevur bókakassa, so øll kunnu fáa høvi til at lesa bókurnar. Nærri reglur, um hvussu útlánið skal fara fram, fylgja við hvørjum kassa. — Eisini eiga teir lærarar, ið vilja hava skúlabóka-kassa, at siga Landsbóka-savninum frá nú.

Setið lýsing tygara
í
SOSIALIN

Kvinnur eru »hysteriskar«. Ikki so? Tá ið vit taka hetta orðið upp á tunguna, hugsa vit um kvinnur. Slíkt er menn ongantíð! Tað er hetta við kvinnunnar fjølbroitta verumáta, ið vit hugsa um. Tær yla og smíla, loypa til skyggja og detta niður aftur, elska og hata heilt annarleidis lívliga enn hitt spaklynta, sterka kallkynið. Tað kenna vit! Nerválv kvinnunnar er ikki so stóðfast sum mansins. . . nei! Men tað lápuliga er, at undir seinasta heimsbardaga vísti tað seg, at nógv færri kvinnur enn menn fullu saman av nervatrýsti. Allastaðni í heiminum, har kanningar eru gjørdar, vísa hagtöluni, at trígjar ferðir fleiri menn enn kvinnur taka seg sjálvar av døgum. 4—5 ferðir fleiri menn enn kvinnur eru sjúkir av magasári, ið lækarnir halda — fyri ein part — kemur av ringum nervum. Umleið 33 pst. fleiri menn enn kvinnur doyggja av nervasjúkum. Tað eru fleiri menn enn kvinnur á sinnis-sjúkrahúsum — so halda vit uppat — annars knasa vit sjálvt stóðið undir teirri elligomlu hugsanini um, hvørt av kyn-unum, ið er mest »hysterisk« og so gerast mannfólkin heitt »hysterisk«.

KVINNAN

Altjóða húsmøðraynski.

Ensk kvinna hevur í einum húsmøðrablað sett fram hetta altjóða húsmøðraynski:

»Viðhvørt leingist mær eftir at fara út um morgunin uttan at reida sengurnar upp — uttan at turka dust — meðan maturin »kókar yvir« í pottunum — kókan spakuliga kolast í ovnum.

Mær leingist ikki eftir Meðalhavinum ella Sveits — bert eftir einsemi — einum ókendum stað, har eg kundi havt varhugan av jarnbreyt og ferðadusti. Slíkar eru einsemishugsanir mínar — og bert hugsanin um hesa útfærdina er eins og balsam fyri nervar mínar.

Einki av bornunum kemur at spyrja meg, um tað skal í gummistytvar — og so einki brýggja seg um ráð míni. Eingin kemur at gremja seg um, at eitt av systkinum hevur sligið tað minsta og skuleysasta av systkina-flokkinum. Eg sleppi frá at hoyra hitt ævinliga »men, øll hini fáa tað.«

Entienne Rey segði: Tá ið maður keðir seg, eigur hann at fáa ein uppstrammar. Keðir kvinna seg, eigur at verða hildið í teymarnar á henni.

BARNATEIGURIN

Tit minnst øll í vár, tá ið allur heimurin talaði um Klakksvík. Um hetta mundið skrivaði ein skúlanæmingur í Norðoyum henda stíl, ið nevndist »Radio«: — Vi har et radio hjemme hos os, om morgenen lytter jeg efter barnetimen og den plejer altid at være god, og så klokken 13 kommer vejrmeldingerne og så pressen, og den fortæller om lægestriden i Klakksvig, og en søndag morgen hørte jeg radioavisen snakke om lægestriden i Klaksvig, indsejlingen var spærret med en gammel trawler, som hedder Barmur og en anden, som hedder Svinebjørne, og så fortalte den om andre ulykker, som var hendt i forskellige lande, og radioen har en stor betydning for hele verden.

So gera vit eitt spæl. Upp á eitt tjúkt papp teknar tú 16 rútur — 4 tvørturum og 4 niðurettir — og setur nr. 4 hvønn rútin. So gert tú 15 papplepar av somu stódd sum hvør rúturin, og merkir eisini teir við lóum. Legg pappirleparnar sum best ber til útyvir rútarnar (ikki eftir nummar). Nú skalt tú fáa teir leysu leparnar at liggja soleiðis, nr. 4 teimum svarar til nr. 4 pappskivuni. Sum tú særst, kannst tú flyta ein hvørja ferð — ein av teimum, ið liggur næstur tí tóma rúminum. Roynið tykkum nú.